

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania M. B.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji
o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25
kwietnia 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 27 czerwca 2022 r., sygn. akt III AUa 992/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 zł
(dwieście czterdzieści) z ustawowymi odsetkami za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia
do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 27 czerwca 2022 r. - na
skutek apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie (dalej jako organ emerytalny) od

wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 18 marca 2021 r., którym zmieniono dwie decyzje organu emerytalnego z dnia 14 lipca 2017 r. ustalające ponownie wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej ubezpieczonego M. B. i przyznano mu prawo do obu świadczeń z pominięciem art. 15c i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1280, dalej ustawa zaopatrzeniowa), począwszy od dnia 1 października 2017 r. – zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w całości w ten sposób, że oddalił odwołania od obu decyzji i zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu emerytalnego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 1) oraz kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (pkt 2).

Sąd Apelacyjny odmiennie niż Sąd Okręgowy ocenił charakter służby ubezpieczonego w okresie od dnia 1 października 1979 r. do dnia 28 lutego 1987 r., którą pełnił w jednostkach terenowych podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych na stanowiskach młodszego inspektora i inspektora Wydziału Paszportów, uznając ją za służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ustawy zaopatrzeniowej. Z akt personalnych ubezpieczonego wynika, że w omawianym okresie jego głównym zadaniem było prowadzenie filtracji operacyjnej osób przyjeżdżających do Polski, uczestniczących w międzynarodowej wymianie osobowej, w szczególności studentów, stażystów, doktorantów i wykładowców akademickich. W tym celu uzyskiwał wiedzę, na podstawie której opracowywał informacje przydatne do prowadzenia spraw operacyjnych, w tym do współdziałania z jednostkami liniowymi Służby Bezpieczeństwa. Z opinii służbowych wynika, że ubezpieczony był wyróżniany za duże zaangażowanie i zdyscyplinowanie w pracy po wprowadzeniu stanu wojennego, co skutkowało jego awansem służbowym w 1983 r. Zgodnie z tymi dokumentami, opisywane w nich czynności nie należały do pobocznych lub dodatkowych obowiązków ubezpieczonego, lecz stanowiły główne zadania wykonywane przez niego w ramach służby. Tak zwana „filtracja operacyjna” oznacza w rzeczywistości stosowanie metod wywiadowczych i

kontrwywiadowczych, a więc tajną obserwację i inwigilację obywateli polskich i państw obcych, naruszanie tajemnicy korespondencji i prawa do prywatności, a nawet szyskany i szantaż. W przypadku funkcjonariuszy Wydziału Paszportów działania takie były podejmowane wobec obywateli państw obcych przyjeżdżających do Polski. Jednym z istotnych motywów takich działań było pozyskiwanie przez Służbę Bezpieczeństwa kandydatów na tajnych współpracowników i źródeł wiedzy operacyjnej, o czym dobitnie świadczy zaznaczony w aktach osobowych fakt wykorzystywania sporządzonych przez ubezpieczonego materiałów przez „jednostki liniowe” SB. W dalszej perspektywie uzyskana w ten sposób wiedza służyła celom wewnętrznym państwa totalitarnego, a zwłaszcza zwalczaniu opozycji demokratycznej.

Ubezpieczony w całości zaskarżył skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego, domagając się jego zmiany przez zmianę obu zaskarżonych decyzji i zobowiązanie organu emerytalnego do przeliczenia obu świadczeń z pominięciem art. 22a i 15c ustawy zaopatrzeniowej od dnia 1 października 2017 r., zasądzenia od organu emerytalnego na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, alternatywnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o dotychczasowych kosztach postępowania.

Skargę kasacyjną oparto na obu podstawach z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. zarzucając naruszenie: 1) art. 13b ust. 1, art. 15c i art. 22a ustawy zaopatrzeniowej, przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprzeprowadzeniu indywidualnej oceny służby skarżącego w spornym okresie z uwzględnieniem kryteriów pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa, tj. oceny wszystkich okoliczności sprawy, w tym także indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka - w myśl uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20; 2) art. 33 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej, przez jego niezastosowanie i obniżenie świadczenia emerytalnego przyznanego skarżącemu po upływie 5 lat; 3) art. 233 § 1 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 327¹ § 1 w związku z art. 232 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i zaniechanie przez Sąd Apelacyjny dokonania

rozważań prawnych uwzględniających wszystkie przesłanki dotyczące oceny służby skarżącego w ślad za uchwałą III UZP 1/20 i przyjęcie błędnego założenia, że czynności wykonywane przez niego na pewno nie były obojętne i nieprzydatne, stanowiły bowiem podstawę do dalszych czynności operacyjnych poszczególnych służb i wywiadów, podczas gdy w treści opinii IPN próżno szukać jakiejkolwiek przesłanki uzasadniającej przyjęcie takiego stanowiska, skutkiem czego Sąd Apelacyjny nie dokonał rekonstrukcji całości przebiegu służby skarżącego, która pozwalałaby na określenie, że bezpośrednią konsekwencją czynności wykonywanych przez niego było rozpoznawanie i wykrywanie działalności środowisk opozycyjnych, 4) art. 379 § 4 k.p.c., przez nienależytą obsadę Sądu Apelacyjnego skutkiem czego skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa - w myśl uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., a w konsekwencji nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym (co się tyczy zarówno orzekania przez sędziego delegowanego przez organ władzy wykonawczej - Ministra Sprawiedliwości, jak i sędziego powołanego na wniosek tzw. neoKRS).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący stwierdził, że jest ona oczywiście uzasadniona, gdyż *„zaskarżony wyrok zapadł z naruszeniem dyspozycji ustawy zaopatrzeniowej, tj. art. 13b ust. 1 w zw. z art. 15c ust. 1 pkt 1 i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.”* Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania *„przemawia również rozbieżność orzecznictwa Sądów Apelacyjnych rozpatrujących odwołania od decyzji Dyrektora ZER MSWiA. Tym samym skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania, żeby rozstrzygnąć w/w problemy z wykładnią spornych przepisów”*.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ emerytalny wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i o zasądzenie od skarżącego na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że dopuszczalność wnoszenia skargi kasacyjnej jest ograniczona, co wynika z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie

organów wymiaru sprawiedliwości. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja RP w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W orzecznictwie utrwalony jest również pogląd, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje wyłącznie z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Dlatego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu odpowiedniego, wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Należy przy tym zauważyć, że ustawodawca celowo wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (§ 2). Są to dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej,

które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odesłanie do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX Nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX Nr 404134; z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392). Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest, zatem zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek „przedsądu” ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie.

Takiego wyводу nie zawiera wniesiona skarga kasacyjna, chociaż skarżący odwołuje się we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W pierwszej kolejności trzeba zwrócić uwagę, że skarżący łączy oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z potrzebą wykładni przepisów. Tymczasem, już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek „przedsądu”

przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje potrzeba wykładni, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzecznicy popełniony przez Sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego. Z kolei skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964, z dnia 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, z dnia 7 października 2020 r., II PK 158/19, LEX nr 3080067). Zatem nie do pogodzenia z oczywistością skargi jest stawianie w niej zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy ani wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Niezależnie od powyższego w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Powołanie się na tę przyczynę kasacyjną zakłada więc nie tylko wskazanie przepisu prawa i stwierdzenie, że - w ocenie skarżącego - wywołuje on wątpliwości. Konieczne jest również wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319). Jeżeli konkretny przepis był już przedmiotem wykładni w judykaturze, a interpretacja ta jest w ocenie skarżącego nieuzasadniona, nieodzwonne jest również przedstawienie racji, które przemawiają za zmianą dotychczasowej linii interpretacyjnej. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406 oraz z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493).

W związku z powyższym sugerowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „problemy z wykładnią spornych przepisów” tj. art. 13b ust. 1 w zw. z art. 15c ust. 1 pkt 1 i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. i wynikający z tych problemów „fakt rozbieżnego orzecznictwa Sądów Apelacyjnych rozpatrujących odwołania od decyzji Dyrektora ZER MSWiA” nie spełniają wymogów przewidzianych dla przesłanki „przedsądu” z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., przede wszystkim dlatego, że skarżący w ogóle nie zaprezentował poglądów orzecznictwa czy piśmiennictwa, które potwierdzałyby istnienie rozbieżności w zakresie poruszanej w skardze kwestii, która sprowadza się w istocie do zarzutów wadliwego stosowania przez Sąd kryteriów pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa do indywidualnej oceny charakteru służby pełnionej przez skarżącego.

Ponadto wątpliwości co do wykładni przepisów, które powołał skarżący były już przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20 (OSNP 2021 nr 3, poz. 28), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że pojęcie „służby na rzecz totalitarnego państwa” *sensu stricto* „powinno objąć lata 1944-1956 i wiązać się wyłącznie z miejscem pełnienia służby, o ile oczywiście nie zostaną wykazane przez zainteresowanego przesłanki z art. 15c ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych

dokumentów, obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 342) lub w informacji o przebiegu służby, wskazane zostaną okoliczności z art. 13a ust. 4 pkt 3 tejże ustawy. Pojęcie *sensu largo* obejmie zaś okres wskazany w art. 13b, czyli łączy w sobie cechy okresu totalitarnego i posttotalitarnego (autorytarnego) oraz pierwszego okresu po transformacji, to jest od utworzenia rządu T. M.. W tym ujęciu zakres podmiotowy ustawy jest szeroki, gdyż odnosi się przede wszystkim do funkcjonariuszy, którzy pozytywnie zostali zweryfikowani 30 lat temu i dziś są beneficjentami systemu emerytalnego. Tak interpretowane pojęcie zostanie ukierunkowane na funkcje, jakie pełnił i zadania, jakie podczas służby wykonywał funkcjonariusz. Skoro punktem krytycznym jest dzień 31 lipca 1990 r. (rozwiązanie SB i utworzenie UOP), to im bliżej tej daty tym mniej było w państwie elementów totalitarnych. Dekompozycja reżimu komunistycznego w Polsce miała postępujący charakter. W latach 80. w ustroju i w prawie pojawiają się elementy i instytucje świadczące o jego stopniowej demokratyzacji. (...) Przy takim założeniu nie można z góry zakładać, że każda osoba pełniąca służbę działała na rzecz totalitarnego państwa, gdyż funkcje rozkładały się także na obszary bezpieczeństwa państwa, które są istotne w każdym jego modelu. W tym ostatnim wypadku chodzi o służbę w policji kryminalnej, niezależnie od tego komu była ona podporządkowana, ochronę granic, tak by uproszczone interpretacje nie godziły w sposób automatyczny w osoby, które prawidłowo i legalnie wykonywały swoje obowiązki służbowe po 1990 r.” Przyjmuje się, że pojęcie użyte art. 13b ustawy zaopatrzeniowej stanowi w istocie klauzulę generalną, która ma zastosowanie do różnych sytuacji. Taka norma (klauzula generalna) nie uprawnia do stawiania jednej wiążącej wykładni. Ocena należy więc przede wszystkim do sądów powszechnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I UK 367/10, LEX nr 811830 oraz z dnia 12 maja 2020 r., I UK 162/19, LEX nr 3188137), co podkreślił Sąd Najwyższy także w tezie cytowanej uchwały III UZP 1/20, uznając, że kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” z art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności. Stąd nie może być ono wyłożone jednorazowo i uniwersalnie.

W związku z powyższymi twierdzeniami skarżącego, jakoby Sąd Apelacyjny dokonał oceny jego służby w spornym okresie „bez indywidualnej oceny rodzaju i charakteru faktycznie wykonywanych przez niego czynności w trakcie służby” są całkowicie bezzasadne. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny przytoczył bowiem dowody z akt osobowych skarżącego, a następnie z ich treści odkodował charakter wykonywanych przez niego czynności służbowych. To właśnie ocena tych czynności legła u podstaw zakwalifikowania jego służby w spornym okresie do „służby na rzecz totalitarnego państwa” w rozumieniu art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej. W orzecznictwie przyjmuje się, że za służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej uważa się również okres służby w Biurze Paszportów MSW, gdyż było ono było centralną jednostką organizacyjną MSW, któremu podlegały jednostki terenowe jakimi były Wydziały Paszportów. Fakt likwidacji Biura Paszportów skutkował także koniecznością rozwiązania Wydziałów Paszportów z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa i zaprzestaniem działania organów służby bezpieczeństwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 375/12, LEX nr 1619354; uchwała w składzie siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2015 r., III UZP 8/15, OSNP 2016 nr 4, poz. 47 czy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 r., II UK 320/13, LEX nr 1619341 i z dnia 9 sierpnia 2017 r., II UK 485/16, LEX nr 3546766).

Z kolei powołanie się przez autora skargi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje go do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638; z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 48/18, LEX nr 2508124). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109;

z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona, skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274 czy z dnia 7 lutego 2024 r., II USK 490/22, LEX nr 3668542). Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Powyższych warunków nie spełnia wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, ponieważ nie zawiera żadnego wywodu prawnego, który stanowiłby poparcie twierdzenia, że jest ona oczywiście uzasadniona, zwłaszcza, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Skarżący ograniczył się w tym zakresie do stwierdzenia, iż „zaskarżony wyrok zapadł z naruszeniem dyspozycji ustawy zaopatrzeniowej, tj. art. 13b ust. 1 w zw. z art. 15c ust. 1 pkt 1 i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.” Tymczasem skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyslać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9

czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134; z dnia 12 kwietnia 2022 r., I CSK 1447/22, LEX nr 3420433; z dnia 1 marca 2024 r., III CSK 277/23, LEX nr 3699512).

Mając powyższe argumenty na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]